

[Gerda Møller.]

skridt, der deraf følger, et samfund, hvor også erhvervsstrukturen er under stadig forandring, og derfor kan dette samfund simpelt hen ikke udvikle sig hverken økonomisk, socialt eller kulturelt, hvis det ikke samtidig er i stand til at give de flest mulige uddannelses tilbud først og fremmest til den erhvervsaktive del af befolkningen, og det gælder altså på punkterne omskoling, videreuddannelse og efteruddannelse.

Jeg kunne også som de foregående talere pege på de 70 pct., som perspektivplanredegørelsen understreger kun har fået en 7 års almen uddannelse. Den siger videre, at for halvdelens vedkommende er denne uddannelse mere end 25 år gammel. Endvidere siges det, at en betydelig del af denne danske arbejdsstyrke er uddannet inden for fag, som ikke længere eksisterer, og at kun få har gennemgået en systematisk ajourføring af deres faglige viden. Hvis man ikke giver disse mennesker en yderligere uddannelse, forhindrer man dem jo simpelt hen i at få bedre livsbetingelser. De vil have vanskeligt ved at bevare eller skaffe sig et arbejde, de vil have vanskeligt ved at avancere, skifte stilling eller erhverv, og de vil også have vanskeligt ved at følge med i dagens debat og følge med i de forhold, de kommer ud for i deres arbejdssituation. Jeg mener således, at det er et stort ansvar, der lægges på voksenundervisningen, som får både en social, en kulturel og en uddannelsesopgave at løse.

Der har været talt af de foregående talere om, at det koster penge. Ja, det gør det; som bekendt er uddannelsessektoren næst efter den sociale sektor den største forbruger af de offentlige ressourcer, og hvis man stadig væk bruger perspektivplanredegørelsens beregninger frem til 1985 som grundlag, vil det helt overskyggende problem blive, hvordan vi skaffer pengene til denne nødvendige udbygning af uddannelsessystemet; derfor må det gælde om at undgå al unødigt spild af penge og arbejdskraft ved at planlægge med omhu. Her mener jeg virkelig, der er et område, hvor man med fordel kan planlægge. Blindgyder og usmidige eksamensbestemmelser kan ikke alene være bekostelige for den enkelte både med hensyn til tid og penge, men også for samfundet er det meget bekosteligt, hvis folk ikke kan bruge deres uddannelse til noget fornuftigt.

Derfor kan vi i den konservative folketingsgruppe stærkt understrege betydningen af den snævrere mulige sammenhæng mellem beslægtede uddannelser, som vi gerne ser bygget oven på en fælles basisuddannelse, og også vi understreger nødvendigheden af at opbygge de videregående uddannelser i forholdsvis korte, afsluttede enheder, moduler, således at man hurtigt kan dække behovet for nye uddannelser, og således at man samtidig vil kunne skifte fra én uddannelse til en anden uden at miste for meget i tid.

Men hvis man virkelig skal nå frem til en fremtidig modulopbygget, generel uddannelsesstruktur, hvor også erhvervet kompetence i ét delsystem kan overføres til et andet, bliver det nok nødvendigt med en gennemanalysering af en række uddannelser med dette formål for øje, og det gælder især de uddannelser, der har erhvervsmæssigt eller videnskabeligt sigte. Men det vil til gengæld også kunne bringe store fordele med sig både for den enkelte og for samfundet.

En af vanskelighederne ved omskoling og videreuddannelse af voksne er, at den i de fleste tilfælde vanskeligt lader sig forene med deres arbejde, og skal de tages ud af produktionen og samtidig eventuelt have erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, drejer det sig i mange tilfælde om en dobbelt udgift for samfundet.

Også dette problem har vi i det konservative folkeparti så sent som i november måned sidste år behandlet, og dér har vort landsråd henstillet til folketingsgruppen at få realiseret det synspunkt, at når man er inde i en længere arbejdsløshedsperiode eller man er uddannet i et fag, hvor mulighederne for beskæftigelse er i tilbagegang, skal man kunne få omskoling eller efteruddannelse, noget, der også skulle gælde for erhvervsdrivende, som rammes af strukturudviklingen.

Henstillingen omfatter 4 punkter, som jeg meget kort skal skitsere. Det første går ud på, at der skal opbygges et voksenuddannelsessystem, som kan imødekomme det opståede behov, det andet en høj prioritering af de økonomiske midler til finansiering af disse uddannelser, det tredje en effektivisering af arbejdsformidlingssystemet, så såvel uddannelses tilbud som de økonomiske midler kan anvendes på en hensigtsmæssig